

Bludiště živlů

ukázka

Ráno je přivítalo zpívání ptáků za oknem, znělo podobně jako doma, a přece trochu jinak, některé ptačí hlásky zněly až příliš exoticky, ale ne nepříjemně – byl to opravdu zpěv, žádné pokřikování papoušků, jaké znal Martin ze zoo. Dlouho jen tak ležel a poslouchal, nechťelo se mu vstávat; stejně dnešní vyučování prošvihne, takže není kam spěchat.

Nakonec je s Ivanem vytáhlo z postelí až klepání a Rufinův hlas za dveřmi, že mají jít na snídani.

Petra už byla taky vzhůru, společně sešli do jídelny a byli přivítáni vůní čerstvého chleba a čaje z jahodového listí.

„Jak se vám spalo?“ tázal se Rufin, „nebylo to moc jiné než u vás doma?“

„Vůbec ne,“ odpověděl Martin, „všechno je tu podobné. Postele máte úplně jako u nás.“

„To jsou molenské postele,“ upřesnil Rufin, „říkal jsem si, že vám budou vyhovovat. My Itekové spíme radši v sítích, kvůli křídílům. Snadno se přeleží.“

„Koupelna je taky skoro jako u nás,“ přidala se Petra, „až na to, že všechno je z opravdového mramoru a skla a keramiky, žádná umělá hmota.“

„Umělá?“ podivil se Rufin, „to myslíš vytvořit hmotu z ničeho? To přece nejde.“

„Ne že by se vytvářela z ničeho, já myslím...“ pokoušela se najít správná slova, „chemicky přetvořená. Polymery, a tak...“

„Většinou se dělá z ropy,“ pomohl Ivan.

Rufin se zamyslel. „Ropa? To je taková ta černá břechka, co teče ze země? Tak to máte dobré, že ji umíte nějak využít. U nás když někdo třeba při stavbě narazí na ropu, tak má smůlu, musí odstranit ekologické škody a ten pozemek už potom nikdy neprodá. Kdo by chtěl mít pod domem jezero hořlavého bahna, že?“

Ivan se musel zasmát. „Tohle je fakt jinej svět.“

„My když chceme přetvořit jednu hmotu na jinou, použijeme kouzlo,“ navázal Rufin.

„A to u vás všechno děláte pomocí kouzel?“ ptala se Petra.

„No, jak se to vezme. Malá kouzla jsou skoro všude, třeba...“ rozhlédl se kolem, zrak mu padl na tubu zubní pasty, kterou měl pro své hosty společně s kartáčky připravenou, „třeba do té pasty dávají malé kouzlo,“ ukázal.

„Aby líp čistila?“ hádal Martin.

„Ne, aby se barevné proužky nepomíchaly. To je přece jasné. Jak to děláte vy?“

„Jo, to mě taky vždycky zajímalo,“ odvětil Martin. „A kdo tam ta kouzla dává?“

Rufin pokrčil rameny. „Dávají je tam už při výrobě. Kouzla, která se vyrábějí sériově, jsou laciná, ovšem speciální kouzla na zakázku stojí mnohem víc.“

„Jak jsi to říkal předtím?“ vzpomínal Martin, „energie, myšlenka...“

„První magický zákon,“ vysvětloval Rufin, „mysl ti umožní představit si něco, co není, ale mohlo by být, a tvá vůle usměrní magickou energii tak, aby se z tvé představy stala skutečnost. Celou zemí procházejí magické proudy, z nich čerpají sílu všechna kouzla.“

„Tim mluvil o nějakým úřadu, co energii přiděluje...“

„Je to trochu složité,“ vysvětloval si Rufin, „ovládnout magické proudy tak, aby se daly využít co nejefektivněji, je velmi obtížné. Tady v Roklinii se o to stará magická rada, jsou to ti nejlepší čarodějové v zemi, bez nich by polovina kouzel prostě přestala fungovat. Stačí malé zakolísání energetické sítě a už dochází k výpadkům.“

„Zajímalo by mě,“ dumal Ivan, „proč teda u vás vládne král a ne tihle kouzelníci, když mají všechnu moc.“

„Oni jsou to spíš učenci, především bádají a drží se stranou. Na veřejnosti je takřka nevidíš. Snad kromě mistra Opaliga, královského dvorního čaroděje, on je takovým prostředníkem mezi králem a magickou radou. Král všechno řídí a oni jen dohlížejí.“

„Tim naznačoval,“ nadhodila Petra, „že král vládne spíš tvrdou rukou, než že by ho lid nějak miloval.“

„No...“ Rufin váhal, jako kdyby se obával, že jej někdo může slyšet, „to víš, že kdekdo si myslí, že by to dokázal dělat líp, král má své nepřátele, musí dělat nepopulární kroky...“

Ivan se rozhodl říct to na rovinu. „Petra spíš myslela, jestli je to tyran, nebo ne. Kdybych vylezl na náměstí a začal vyřvávat: Malinas škodí zemi, ať žije demokracie, co by se stalo? Sebrali by mě a popravili?“

„Maliax,“ opravil Rufin tiše. „A nedělej z nás barbary, trest smrti jsme zrušili už před víc než sto lety.“ Odmkl se. „Asi by tě postavili před soud a za hanobení hlavy státu bys dostal, no... pár měsíců žaláře...“

„Skvělý,“ odfrkl si Ivan.

„U nás taky nemůžeš křičet, co tě napadne,“ řekla Petra smířlivě.

„Pravda je,“ připustil Rufin, „že v poslední době vydal král několik nařízeních, která nebyla úplně přijatá s nadšením. Třeba zakázal karambal.“

„Určitě to bylo něco populárnějšího než on, že?“ hádal Martin.

„To je sport,“ vysvětloval Rufin, „hra, hraje se s kouzelným míčem, dvě družstva proti sobě. Mohou být různě složená, to je na tom to nejlepší. Někteří hráči spoléhají na běh, jiní létají, další spíš brání, ještě jiní kouzlí. Strašně záleží na tom, koho trenér zrovna postaví, jednou třeba v semifinále ligy hrálo družstvo samých kolosů a jeden šaman proti třem divoženkám, dvěma fúriím, jedné glizeně a hexachorovi...“

Ivana to zjevně zaujalo. „A to se střílí do branky, nebo přes síť?“

„Jsou dvě branky, ale záleží na přesnosti zásahu i na síle. Kolos může hodit míč přes celé hřiště, ale když divoženka rychle zakontruje kouzlem, vrátí se mu stejnou silou zpět, ovšem prostřelit kolose bez nějakého blafáku je skoro nemožné...“

Rufin se zarazil.

„Tedy, mně ten zákaz vlastně nevádí, protože zintif se nezabývá bezcennými kratochvílemi, ale...“

„Neboj, my to na tebe neřekneme,“ usmála se Petra.

„Takže král nechal zrušit celou ligu?“ divil se Martin. „A jak to vzala veřejnost?“

„Zatím všichni doufají, že si to ještě rozmyslí. Daň z hluku taky nakonec zmírnil, říká se, že to bylo na přímé doporučení právě mistra Opaliga, ale jestli se bude chtít magické radě zasahovat i do sportu, to nevím.“

„Stejně by mě zajímalo,“ uvažovala Petra, „proč na nás král poslal ty bestie. Copak jsme porušili nějaký zákon?“

„Obávám se, že je protizákonné už to, že existujete,“ řekl Rufin.

„No jo,“ opáčil Ivan, „ale s tím těžko můžeme něco dělat.“

„Kdo je ten Lichandr,“ ptal se Martin, „jak jste o něm mluvili včera? Pomohl by nám dostat se domů?“

„Snad,“ odpověděl Rufin a nejistě zavrtěl křídly. „Je to takový místní mudrc, poustevník, nikdy se netajil tím, že věří na lidi.“

„Tak to zkusíme,“ uzavřel Martin. „Snad to není blázen.“

„Ty se bojíš, že je blázen, protože věří na nás?“ opáčil Ivan. „To je teda prdlý.“

Timlumbam ve stáji stále ještě spal, ale jen co jej opatrně vzbudili, vyskočil na nohy a prohlásil, že je připraven na další honičky, a když při tom stihnou prohlídku nějaké místní pamětihodnosti, tím lépe.

Než vyrazili, paní hostinská ještě každému dala svačinu a popřála jim šťastnou cestu a že kdyby to s Lichandrem nevyšlo, mohou klidně pár dní zůstat v hostinci, než přijdou na něco jiného. Pak již nasedli Timovi na záda do otlučených zbytků kabiny, Ivan se uvelebil na místě pilota a vyrazili směrem na severozápad.

Přelétli pole chleborodek a ocitli se nad jezerem, vodní plocha pod jejich nohama se táhla dál, než se prve zdálo. Míjeli skaliska na jednom břehu a sem tam nějaké to políčko či statek na protějším, nakonec přistáli u malé zátoky na severním okraji jezera, kterou obklopovala oblázková pláž. Kus dál se zvedala skála z červeného kamene, u jejíž paty stál domek, tvarem trochu připomínající solničku, na střeše měl něco jako větrník, který se však nyní neotáčel, asi nebylo dost větru.

Nechali Tima na břehu a vydali se k domu. Tim si zatím chobotem rozepnul popruhy, které mu držely kabinu na zádech, sundal ji a opatrně ji položil na zem. Pak vykročil do jezera a slastně se ponořil do vody až po krk.

„Raději nechte mluvit mě,“ říkal Rufin, když se blížili po cestičce k domku. „Lichandr je moudrý a vážený muž a očekává uctivé jednání. Protože neznáte zdejší mravy, mohli byste jej snadno urazit...“

V té chvíli kolem jeho hlavy prolétla motyka, která vyletěla z otevřeného okna domku, a zabořila se do hlíny mezi zelí. Dveře se rozrazily a pozpátku z nich vyklopýtal hubený mužík v obleku a s kufříkem, za ním se nesl hromový hlas: „Podvodníci, zloději, lumpové! Já se ne nechám okrádat, rozumíte?“

Na prahu se objevil podsaditý stařík v košili a vyšíváné vestě, bílé vlasy měl jako lví hřívu povlávající kolem hlavy, uprostřed té záplavy se lesklo vysoké růžové čelo. Mával holí, mužík s kufrem před ním vyděšeně couval.

„Chtěl jsem hnojivo, rozumíte? Hnojivo!“ volal rozhněvaný stařík. „Bez toho svinstva, co tam vždycky dáváte. Magicky rychlenou mrkev si můžu koupit v krámu. Když si objednáme biohnojivo, čekám, že ho dostanu, nebo mě máte za blbce?“

„Ale... naše zboží splňuje všechny normy...“ snažil se mumlat mužík, ale neměl šanci.

„Já vám řeknu, kam si můžete strčit to svoje zboží! A ty krámy, co k tomu dáváte zdarma, si vezte s sebou!“

Sáhl kamsi a v jeho volné ruce se objevily vidle.

„Kdybych chtěl druhořadé zahradní nářadí, objednáme si je,“ zvolal a vzápětí se vidle zabořily do hlíny pár centimetrů od mužikovy nohy.

Ten se uraženě zvedl, popadl vidle i motyku a odkráčel po cestě k místu, kde měl u plotu uvázaný svůj dopravní prostředek – vypadal jako hodně tlustá lama s nazelenalou srstí. Vyskočil do sedla a odcválal, ani se neohlédl.

Stařík za ním chvíli spokojeně hleděl, pak se obrátil na příchozí čtveřici.

„Ctihodný Lichandre,“ začal honem Rufin, „mohli bychom vás na okamžik vyrušit?“

„Ne!“ vyštěkl Lichandr, zmizel v domě a zabouchl jim dveře před nose.

Chvíli se nic nedělo.

„Že bychom porušili nějaký pravidlo jemný etikety?“ nadhodil Ivan posměšně.

Rufin přikročil ke dveřím a opatrně zaklepal.

„Ctihodný Lichandre,“ zkusil to znovu.

„Vypadněte!“ ozvalo se z okna, „mám práci.“

„Prý vás zajímají lidi,“ zavolal Martin. „A teď, když je tu máte, tak je prošvihnete.“

Staříkova hlava vykoukla z okna a znovu je přejela nevraživým pohledem.

„Třesky plesky,“ zavrčel, „poznal bych lidi, kdybych je viděl.“

„Tak to si pořídte brejle!“ odsekl Ivan.

„Brejle? Brejle?!“ zvolal Lichandr a jeho hlava zase zmizela.

„Tos tomu dal,“ zamumlala Petra.

Lichandr se ovšem vzápětí znovu vyklonil z okna a v natažené ruce držel veliké kulaté brýle se silnými skly.

„Tak takhle se tomu říká, brejle!“ volal nadšeně. „Věděl jsem, že to má něco společného se zrakem...“

Nasadil si je a zahleděl se na ně, skla mu roztahovala oči do podoby talířů.

„Stejně nic nevidím,“ řekl zklamaně.

Petra rychle postoupila dopředu.

„My jsme opravdu lidé. A tyhle brýle vám pomůžou jen tehdy, pokud máte vadu zraku, jinak ne.“

„Řečičky,“ zabručel a brýle si zase sundal. „Myslíte, že si jen tak přijdete a řeknete: Jsme lidé, a já vám uvěřím...“

„Je to pravda,“ chopil se slova Rufin, „dokázali vyřešit hádanku čtverců, jen tak, z hlavy.“

„No tak se dostali k tajnému učení geometrie, co je na tom?“

„U nás se učí už v páté třídě,“ kontroval Martin, „není na něm nic tajného.“

„Čtverce jsou brnkačka,“ přidal se Ivan, „jestli chcete, spočítám vám objem koule opsané krychli.“

Lichandr chvíli váhal, nakonec kývl hlavou a řekl: „No tak pojd'te dál.“

Když otevřeli dveře domku, odhalil se jim veliký prostor – dům musel pokračovat dál do skály, jinak nebylo možné, aby se do něj všechno vešlo. Jediná rozlehlá místnost byla zaplněna nejrůznějšími podivnými konstrukcemi ze dřeva a z kovu, mnohé byly ohromné a sahaly až ke stropu, z většiny trčely nějaké páky, kliky nebo kormidla, sem a tam se táhly řemenové převody, jinde visela závaží, skleněnými potrubími se přelévala voda.

Postava Lichandra se mezi všemi těmi mechanismy poněkud ztrácela. Domek zevnitř vypadal, že by v něm mohl někdo bydlet, ale při druhém pohledu se dal odhalit pracovní stůl zavalený hromadou papírů a dokonce i postel krčící se za jedním strojem – kvádrem z železných trubek, ve kterém nehybně visely dvě umělé paže.

„To je můj natřepávač polštářů,“ vysvětlil Lichandr s kouskem pýchy v hlase, když viděl, jak Martin na stroj zvědavě hledí. „Ale mám tu i zajímavější věci.“

„Tohle je asi loupáč vajec,“ hádala Petra a ukázala na strojek stojící na podstavci, kterému dominovalo kolo s šestnácti rameny, v každém bylo uchyceno jedno vejce.

„To je jen takový pokus,“ odvětil Lichandr, „zkoušel jsem míchaná vajíčka...“

Obrátil se k velké okované truhle a s jistou obřadností odklopil víko.

„Tvrdíte, že jste lidé,“ mumlal a pátral zrakem v útrokách truhly, „to se na to hned podíváme... Tady!“ zvedl se konečně a mezi prsty vítězoslavně svíral cosi skleněného. „Jestlipak víte, co to je?“

Všichni se naklonili blíž.

„No, to je žárovka,“ pronesl Martin.

„Takový název si může vymyslet každý, ale k čemu to je, aha?“

„Na svícení,“ odvětil Ivan, kterému už docházela trpělivost. „Kde berete tyhle věcičky?“

Lichandr zaraženě přejížděl zrakem po jejich tvářích.

„Četli jste mou knihu, co? Tam se o ní zmiňuji. Viděl jsem stovky těch skleněných loučí, které svítily jako oheň...“

„A kde jste je viděl?“ naléhala Petra.

„To je moje věc,“ odsekl Lichandr. „Pokud byste vážně byli lidé, jako že nejste, tak byste určitě věděli, jak tuhle světlobaňku rozsvítit.“

„To přece nejde jen tak,“ zvolal Ivan rozhořčeně, „když tu nemáte proud.“

„Výmluvy. Ve světě lidí, abyste věděli, je tohle naprosto běžná věc, každý musí vědět, jak s ní zacházet.“

Ivan se už už nadechoval, aby Lichandrovi odpověděl něco dosti nepříjemného, ale Martin jej zarazil.

„Něco mě napadlo,“ řekl.

Posadil se na jakousi krabici, která se pod jeho dotykem rozvrněla, podepřel si bradu a zamyslel se. Lichandr chtěl nejdřív něco říct, ale když viděl jeho soustředěnou tvář, zarazil se.

„Potřeboval bych magnet,“ promluvil Martin, „pořádnej magnet. Máte?“

„Ovšem!“ zvolal Lichandr a v jeho obličejí velmi zvolna začalo nadšení pro věc převažovat nad nevraživostí. „Samozřejmě, ale tím se přece rozsvítit nedá, nemyslete si, že jsem to nezkoušel...“

„Ještě by to chtělo cívku.“

Ivan začínal chápat.

„Ty myslíš něco jako dynamo?“

„Přečetl jsem si jednu kapitulu z učebnice fyziky,“ vysvětloval Martin, „vznik proudu v cívce při pohybu v magnetickém poli – elektromagnetická indukce.“

„Ale to jsme ještě nebrali,“ namítla Petra.

„Cívky neznám,“ pravil Lichand zklamaně. „Co je to?“

„Tak aspoň drát, nejlíp měděnej, co by se dal namotat, a nějakej železnej váleček.“

Ctihodný poustevník byl víc a víc stržen Martinovým nadšením.

„Drát tu bude,“ obrátil se k jedné z beden, odklopil víko a začal se přehrabovat v jejím obsahu, na světlo vylétaly kusy hadrů, sáčky s hřebíky, různé zašlé nářadí a další, nijak lákavé poklady. „Měděný, hm...“ mumlal si, „určitě tu bude...“

„Copak ty dokážeš vyrobit dynamo?“ ptala se Petra šeptem.

„Pamatuju si ten obrázek,“ opáčil Martin. „Cívka se otáčí, proud vzniká ve směru siločar... nebo tak nějak. Fí rovná se omega krát delta té...“

„Tak měď asi nemám,“ oznámil Lichandr smutně. „Nestačilo by zlato?“

Všichni se obrátili na něj, tedy kromě Rufina, který se odborné diskuse neúčastnil a raději zkoumal jakýsi otáčivý mechanismus s vrtulkou, zmínka o zlatě jej zřejmě nijak nezaujala.

„Zlato?“ ujist'oval se Martin, že správně slyšel. „No, vlastně jo, stačilo.“

„Tak proč to neřekneš hned?“

Lichandr se zanořil pod stůl a vytáhl odtud ohromnou roli žlutě se lesknoucího drátu, jako špulka nitě, jenže půl metru vysoká a těžká tak, že s ní sotva pohnul. Volný konec drátu trčel ven, kus ho byl zohýbaný, ten Lichandr odcvakl kleštěmi a odhodil stranou, až to zacinkalo.

„Kolik toho chceš?“ zeptal se.

„To musím propočítat,“ řekl Martin. „Můžu si půjčit papír a tužku?“

Shlukli se spolu s Ivanem a Lichandrem kolem stolu a pustili se do výpočtů.

Petra zvedla odhozený kousek drátu. Byl tlustý asi dva milimetry, a dlouhý tak, že kdyby se vyrovnal, vydalo by to akorát na náramek.

„Můžu si ho nechat?“ otázala se opatrně.

Lichandr se k ní otočil.

„Co s ním? Kus křivého drátu.“

„Je docela hezký...“

„Vem si, kolik chceš,“ mávl rukou Lichandr a podal jí kleště. „Já s ním vážu rajčata,“ dodal a honem se zas otočil k papíru, na kterém zatím Martin dával dohromady vzorec, který lovil z paměti.

Petra je nechala být a obrátila se k Rufinovi, který jediný nebyl stržen propočty cívky.

„U vás není zlato cenné?“ otázala se polohlasem.

Rufin pokrčil křídly.

„Tak, normálně, jako každý kov. V Ukarofii jsou velká naleziště. Ale zlato se moc nepoužívá, je příliš měkké a nic nevydrží.“

„Copak z něj neděláte třeba šperky?“

„To ano, ale u těch se platí hlavně práce zlatníka a něco stojí drahokamy, ale zlato nebo stříbro, to ani ne.“

„A co má tedy u vás největší cenu?“ zajímala se.

„Přece magie. Peníze znamenají magickou moc, kterou můžeš použít; ale samozřejmě že všechno, co vyděláš, nepoužiješ k čarování, ale jdeš do obchodu a něco si za to koupíš. To je ekonomika. Čím u vás kryjete peníze, když ne magií? Zlatem?“

„Ano, zčásti,“ odvětila Petra, kterou ten místní ekonomický systém trochu mátl.

„A k čemu potřebujete tolik zlata?“ ptal se Rufin.

„Vlastně k ničemu, trik je v tom, že je vzácné a nedá se vyrobit.“

„Vždyť ho můžete vyrábět z olova,“ namítl Rufin.

„Myslím, že to u nás nikdo neumí.“